UDC 376-056.2645: 373,2

Metodyczny aspekt formacji - umiejętność zadawania pytań starszym dzieciom w wieku przedszkolnym z ogólnym niedorozwoju mowy

A.V. Vepreva

Artykuł przedstawia sekwencję pracy nad kształceniem umiejętności zadawania pytań starszym dzieciom w wieku przedszkolnym z ogólnym niedorozwoju mowy na lekcjach korekcyjnych. W pracy tej należy wziąć pod uwagę: stopniowy spadek pomocy terapeuty mowy i zwiększenie niezależności dzieci, aw konsekwencji komplikacje mowy i materiałów dydaktycznych.

W przypadku dzieci z ogólnym niedorozwoju mowy, trudności w zrozumieniu instrukcji „pytaj, zadawaj pytania”, brak umiejętności zadawania pytań, leksykalne zastąpienie pytających słów (NM Putkov, LG Soloviev, NK Usoltsev itp.). Rzeczywistym problemem w logopedii jest kształtowanie umiejętności odpowiadania i zadawania pytań jako podstawy rozwoju mowy dialogicznej u dzieci w wieku przedszkolnym z ogólnym niedorozwoju mowy w zawodach korekcyjnych. Jej decyzja jest celowo podejmowana na zajęciach na temat formowania leksykalnych i gramatycznych środków języka oraz rozwoju spójnej mowy, z uwzględnieniem wymagań programu wychowania i edukacji dzieci w wieku przedszkolnym z poważnymi zaburzeniami mowy [2].

Metodologia kształtowania umiejętności udzielania odpowiedzi i zadawania pytań jako podstawa rozwoju mowy dialogowej u dzieci w wieku przedszkolnym obejmuje następujące obszary:

1. Kształtowanie umiejętności reagowania (za pomocą prostych i złożonych propozycji) na postawione pytania (problemy reprodukcyjne, badawcze i problematyczne). Zadania: kształtowanie umiejętności odpowiadania na pytania dotyczące reprodukcji „Co to jest?”, „Kto to jest?”, „Co robi?” „Kto i co robi?” „Co zrobiłem?” "Co oni robią?" „Kto i co zrobił?”; tworzą umiejętność odpowiadania na pytania wyszukiwania „Gdzie?”, „Gdzie?”, „Gdzie?”, „Jak?”, „Kiedy?”, „Ile?”, „Co?”; uformować umiejętność odpowiedzi na problematyczne pytania „Dlaczego?”

2. Kształtowanie umiejętności zadawania pytań rozrodczych, poszukiwawczych, problematycznych. Cele: sformułowanie umiejętności zadawania pytań dotyczących demonstracji działań, z uwzględnieniem widoczności (zdjęcia tematyczne, zdjęcia fabularne), a także bez polegania na jasności, przy użyciu różnego rodzaju prostych i złożonych zdań.

Na zajęciach wykorzystywane są następujące rodzaje gier: „Zadaj pytanie i odpowiedz”, „Kto i gdzie mam iść?” „Arkusz podróży z pytaniem”, „Zadaj pytanie dla słów„ nieożywionych ”i„ żywych ”„ Co zostało zebrane, a co wypełnione? ”„ Kwiatek zadaje pytania ”„ Kto będzie zadawał więcej pytań ” , „Łańcuch pytań”, „Zgadnij-ka”, „Mały nauczyciel” i inni.

Biorąc pod uwagę wyniki eksperymentalnego badania mowy dialogowej dzieci w wieku przedszkolnym ze słabym rozwojem mowy ogólnej, zalecenia

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

metodyczne O.A. Kapitovskaya, M.G. Plohotniuc [1], V.V. Konovalenko, V.S. Konovalenko [3], N.M. Putkova [4], T.A. Tkachenko [5] itp. Składają się fragmenty ćwiczeń korekcyjnych. Podczas ich budowy brano pod uwagę złożoność wizualizacji krok po kroku (zdjęcia tematyczne, zdjęcia tematyczne, brak wsparcia wizualnego), materiał mowy.

Początkowo, podczas pracy logopedycznej, zadaniem jest ukształtowanie umiejętności rozumienia pytań zadawanych przez nauczyciela logopedy, następnie przejście do sprzężonego użycia pytań, a następnie ich aktywne użycie w niezależnej mowie w różnych sytuacjach komunikacyjnych. Fragmenty zajęć budowane są z uwzględnieniem potrzeby używania stymulujących, regulujących emocje, kierujących, organizujących i nauczających rodzajów pomocy dla logopedy. Aby zorientować dzieci na nadchodzące zajęcia, zaleca się umieszczenie znaku zapytania na tablicy. Należy zwrócić uwagę dzieci na instrukcje logopedy: „Zadam pytanie", „Zadaj pytanie". W trakcie rozwijania umiejętności zadawania pytań potrzebne są dwie wzajemnie powiązane i współzależne zasady: stopniowe zmniejszanie pomocy i zwiększanie autonomii dzieci; kolejne komplikacje mowy i materiału dydaktycznego (zdjęcia tematyczne, zdjęcia fabularne, brak wsparcia wizualnego).

Kształtowanie umiejętności zadawania pytań dzieciom w wieku przedszkolnym z OHR na przykładzie leksyki „Wiosna" obejmuje:

I. Ustawienie pytań „Kto?", „Co?" („Kto to jest?", „Co to jest?") Na zdjęciu przedmiotowym: dla tego modelu: dwa zdjęcia przedmiotowe przedstawiające obiekt animowany „Szpak" i obiekt nieożywiony „Konwalia" (Każde dziecko ma takie zdjęcia), a następnie nauczyciel-logopeda, pokazując zdjęcie, zadaje przykładowe pytanie „Kto to jest? „Lub" Co to jest? ". Następnie oferuje dzieciom, pokazując swoje zdjęcie, zadając pytanie dotyczące modelu; bez próbki tego rodzaju pytania są ustalane podczas kolejnych sesji, a także w zabawach i zajęciach domowych dzieci.

II. Sformułowanie pytań „Co robi?": Pokaz działania, zgodnie z modelem; na elementarnym 1-cyfrowym obrazie fabuły przedstawiającym podmiot i akcję. Wybrano kilka grup zdjęć: I grupa „Ptak przybywa", „Ptak śpiewa", „Ptak wieje". II grupa „Chłopiec kopie", „Chłopiec sadzi", „Chłopiec sieje". Następnie nauczyciel-logopedysta umieszcza pierwszą grupę zdjęć na tablicy (panel, flan-graf), podaje próbkę pytania do jednego obrazu z pierwszej grupy: „Co robi ptak?" I zachęca dzieci do wspólnego formułowania pytań do dwóch pozostałych zdjęć z grupy I („Ptak śpiewa", „Ptak wieje").

II grupa „Chłopiec kopie", „Chłopiec sadzi", „Chłopiec sieje". Następnie nauczyciel-logopedysta umieszcza pierwszą grupę zdjęć na tablicy (panel, flan-graf), podaje próbkę pytania do jednego obrazu z pierwszej grupy: „Co robi ptak?" I zachęca dzieci do wspólnego formułowania pytań do dwóch pozostałych zdjęć z grupy I („Ptak śpiewa", „Ptak wieje"). Następnie każde dziecko wybiera dla siebie jedno zdjęcie i przez analogię zadaje pytanie; Zabezpieczenie umiejętności korzystania z tego typu pytań („Co robi?") odbywa się zarówno na zdjęciach, jak i podczas demonstrowania działań.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

III. Ustawienie serii pytań reprodukcyjnych do sparowanych jednocyfrowych zdjęć fabuły, wybranych zgodnie z zasadą przeciwstawnych działań: „Potok biegnie” - „Śnieg leży”. „Dziewczyna sadzi” - „Chłopiec kopie”. „Ptak odlatuje” - „Ptak przybywa”. Rozważamy kilka zdjęć „The Creek Runs” - „The Snow Is Lying”, wskazując na zdjęcie „The Creek Runs”, daje próbkę pytań: „Co to jest?”, „Co się dzieje?” , „Co robi strumień?”. Następnie porównuje się dwa zdjęcia z pary, co pozwala komplikować pytania, przekształcając je zgodnie z rodzajem porównania według modelu: „Co się dzieje, a co leży?”. „Co robi strumień i co robi śnieg?”. Ten model służy do pracy z każdą kolejną parą.

IV. Ustawienie serii pytań reprodukcyjnych dla grupy skomplikowanych zdjęć fabularnych (obiekt-akcja-obiekt) z jednym zmieniającym się przedmiotem (chłopiec trzyma łódź, chłopiec rozpoczyna łódkę, chłopiec sadzi drzewo, chłopiec sadzi kwiaty , Dziewczyna sadzi kwiaty):

a) brane są pod uwagę pierwsze i drugie zdjęcia, nazywane są działania chłopca na nich z instalacją do zapamiętywania. Zdjęcia się przewracają. Dzieci są proszone, aby przypominały sobie działania chłopca na każdym zdjęciu i pytały o nie logopedy lub rówieśników: „Co robi chłopiec?”. (Pierwsze zdjęcie) - „The Boy Holds a Boat”. „Co robi chłopiec?” (Drugie zdjęcie) - „Chłopiec uruchamia łódź”;

b) rozważa się trzeci i czwarty obraz. Logopeda zamyka drzewo i kwiaty („chowają się”) i prosi o postawienie pytania w taki sposób, aby chłopiec znów miał „ukryte” drzewo i kwiaty: „Co sadzi chłopiec?”. (Trzecie zdjęcie) - „Chłopiec sadzi drzewo”. „Co sadzi chłopiec?” (Czwarty obraz) - „Chłopiec sadzi kwiaty”;

c) po przejrzeniu czwartego i piątego zdjęcia pokazano chłopca i dziewczynkę, nauczyciel-logopeda zamyka oczy, dzieci przesuwają zdjęcia, a następnie pytają go, wskazując kolejno na zdjęcia, które sadzą kwiaty; w przypadku trudności dzieci otrzymują przykładowe pytanie lub podpowiedź w formie słowa z głównym znaczeniem pytania;

d) podsumowując, materiał jest ustalony - dzieci zadają pytania całej grupie zdjęć w formie konkursu „Kto będzie zadawał więcej pytań”;

V. Podobnie trwają prace nad sformułowaniem pytań dotyczących reprodukcji na wieloaspektowym obrazie fabularnym: kilka tematów - kilka działań - kilka obiektów. Na przykład zdjęcia tematyczne, „March”, „April”, „Plant a garden”, „The birdhouse and starling” - w tym przypadku proporcjonalnie wzrasta liczba problemów reprodukcyjnych i istnieje możliwość ustawienia wyszukiwania pytanie „Ile?”.

VI. Jeśli zdjęcia z fabuły stają się bardziej skomplikowane z elementami krajobrazu lub środowiska z powodu problemów reprodukcyjnych, które dzieci mogą już sobie zadać, pytania natury poszukiwawczej („Gdzie?”, „Gdzie?”, „Gdzie?”, „Jak?” , „Co?”, Ile? ”), Które są formułowane przez dzieci za pomocą wskazówki (słowo kluczowe lub wskazanie kierunku pytania). Na przykład fabuła„ Bałwan stopił się ”po pytaniach rozrodczych dzieci („ Co się topi? ”„ Co robi bałwan? ”) Należy zapytać dzieci o lokalizację bałwana (Gdzie jest bałwan?). Sugeruje się, aby zadać pytania dotyczące właściwości obiektów na obrazie:„ Jaka kałuża? ”. Pytania dotyczące wyszukiwania są zadawane z wartością ilości:„ Ile ptaków jest na zdjęciu? ”Ile dzieci jest na zdjęciu?”. Proponuje się również zadać

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

pytanie o różne obiekty obrazu o złożoności struktury pytania, zgodnie z zasadą kontrastowania: „Co robią ptaki i co robi pies? Kto lata i kto pije? „. Zadawane są następujące pytania: „Dlaczego bałwan się topi? Dlaczego dzieci były zaskoczone?”.

VII. Sformułowanie przyczynowych pytań „Dlaczego?”, „Dlaczego?” Za pomocą wskazówki (słowo kluczowe („Dlaczego?” Itp.) Lub wskazanie kierunku pytania (Zapytaj o powód)) przy wsparciu zdjęć z problematyczną fabułą „Dlaczego chłopiec wziął parasol ? ”(Chłopiec wziął parasol, bo padało).

Tak więc pomyślne wdrożenie systematycznej i konsekwentnej pracy nad kształtowaniem umiejętności zadawania pytań i odpowiadania na nie przyczyni się do rozwoju spójnej mowy u dzieci z ogólnym niedorozwoju mowy, możliwości swobodnego prowadzenia dialogu z rówieśnikami i dorosłymi na temat dostępnych faktów i zjawisk z doświadczenia dziecka.

Literatura:

1. Kapitovskaya, OA, Plakhotnyuk M.G. Rozwój mowy dialogicznej u dzieci z zaburzeniami mowy: podręcznik dla logopedów i pedagogów / O.A. Kapitovskaya, M.G. Plahotniuc. - St. Petersburg: KARO, 2005. - 64 s.

2. Kislyakova, Yu.N. Edukacja i szkolenie dzieci z poważnymi zaburzeniami mowy: program specjalny. dosh uch-th. / Yu.N. Kislyakova, L.N. Mróz. - Mn .: NIO, 2007. - 280 s.

3. Konovalenko, V.V. Kształtowanie spójnej mowy i rozwój logicznego myślenia u dzieci w wieku przedszkolnym z OHP. Niektóre metody i techniki: podręcznik metodyczny / V.V. Konovalenko V.V., S.V. Konovalenko. - Moskwa: GNOM i D, 2001. - 48 s.

4. Putkov, N.M. Formacja wypowiedzi pytających u dzieci w wieku przedszkolnym z ogólną hipoplazją mowy: dis. ... cand. ped. Nauki: 13.00.03 / N.M. Putkova; Moskwa. stan. guma. usuń je. M.A. Sholokhov. - Moskwa, 2008. - 156 s.

5. Tkachenko, T.A. Jeśli przedszkolak mówi źle: metoda. / T.A. Tkachenko. - SPb.: The Accident, 1997. - 112 s.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ